

dens den i fattige Egne kun kom til at yde 100,000 Kr. pr. Mil. Det finder jeg ikke er en fuldstændig rigtig Sigestilling. Jeg vil derfor, idet jeg slutter mig til den Hensigt, der udtaltes af det ærede Medlem, dog henlede Opmærksomheden paa, at jeg tror, man kunde gaa en anden, simplere, mere effektiv Vej, nemlig ved ikke at indsatte „Halvdelen“, men en fast bestemt Sum.

Det. Hansen: Jeg forstaar meget vel og billiger ganske, at Rigsdagen ikke har villet lade disse private Jærnbaner gaa saaledes ud af sine Hænder, men har forbeholdt sig at tage Bestemmelse om de enkelte Baner, hvilke der overhovedet skal kunne anlægges, og som den højtærede Minister maatte kunne give Koncession. Ministeren har jo ogsaa bøjet sig herfor og har endogsaa gjort det i den Grad, at, idet han forelægger dette Lovforslag, lader han det, der i Virkeligheden forekommer mig at være det interessanteste og vigtigste Moment, nemlig hvilke Baner, han mener, der overhovedet fortjene at anlægges, staa in blanco, som § 9 udviser. Det forekommer mig at være en lidt for stor Courtoisie, som han saaledes viser Rigsdagen, idet han fuldstændig overlader den at udfylde det tomme Rum. Det vilde ganske vist være ønskeligt for Rigsdagen, om man havde Ministerens Beslæbning og fra første Færd fra den ærede Minister fik en Udtalelse om, hvilke af de mange Jærnbaner, der jo foreligge for den ærede Minister, og som han jo ganske anderledes er i Stand til at staffe Oplysninger om end selv et Rigsdagsudvalg, han mener, der fortjene at anlægges; idet han f. Eks. udtalte: de og de Jærnbaner, mener jeg, fortjene at anlægges, dog vil jeg ikke absolut modsætte mig, at der kommer andre til under Sagens Behandling i Rigsdagen. Men saaledes fuldstændig at overlade det til Rigsdagen at gøre det, synes jeg er alt for høfligt af den højtærede Minister. Vi hørte i Gaar af den højtærede Minister, at han havde jo ikke noget Ansvar for, hvad Rigsdagen gjorde eller ikke gjorde; han gjorde, hvad han kunde. I dette Tilfælde er det lig Mul, i alt Fald hvis man skal se paa det tomme Rum. Men naturligvis, der vil jo kunne forhandles i Udvalget med den højtærede Minister, og der vil vel den højtærede Minister yde sit Bidrag til, at Udvalget kan komme til et godt Resultat. Jeg finder det blot ikke ganske korrekt, og jeg vilde finde det meget uheldigt, om man kom ind paa den Maade at forelægge Lovforslag paa her i Rigsdagen, at man overlader de væsentligste Punkter og kun giver

en Slags Ramme til behagelig Udfyldelse for Rigsdagen.

Jeg maa i Modsætning til det ærede 2det Medlem for 11te Kredts (Th. Nielsen) sige, at jeg fuldstændig billiger, at de Jærnbaner, som der overhovedet her kunde være Tale om — hvorledes det nu end bliver, vide vi nogenlunde, hvilke der kan være Tale om — skulle anlægges og drives som private Baner. Det ærede Medlem mente, det var bedre at gøre dem til Statsbaner og lade de private, hvorved han synes udelukkende at sigte til de kommunale Raad, Amts-, Sogne- og Bykommuner, yde Bidrag; men saaledes at Banerne bleve Statsbaner og drevs af Statsmedsmænd. — Jeg vilde finde det meget uheldigt og maa i alt Fald meget fraraade det, da alle de Baner, der her kunne være Tale om, ere rene og store Lokalbaser. Det er Baner, der i den Grad skulle drives i Overensstemmelse med den paagældende Egnis Lærv og Ejendommelighed, at en centraliseret Administration, som den, vi have for Jærnbanevæsenet, ikke i den Grad vil kunne ramme Egnens Lærv som en privat Bestyrelse. Overhovedet er det dog ikke værd, at vi i alle Forhold, og da navnlig ogsaa Jærnbaneforhold, altid komme til Staten — at det er den, der skal anlægge og drive Banerne, hvorved der stables Statsmedsmænd og Embedsvæsen. Lad os ikke i den Grad paa Forhaand acceptere en socialistisk Ordning. Vi kunne tidsnok komme til den; lad os foreløbig lade det, der passerende kan overlades til privat Initiativ og Drift, vedblive at være overladt dertil, saa længe det kan være. For øvrigt findes der jo i denne Kamme, i disse almindelige Bestemmelser, som Ministeren har foreslaaet, Bestemmelser nok om det Tilsyn, Staten skal føre, ikke alene med selve Anlægget og dets Udførelse, der skal udøves et fortsat Tilsyn, Ministeren skal acceptere Driftsplanen, Betalings- og Befordringsregler, endogsaa Betalingen baade for Personer og Gods skal han acceptere, og det stadige Tilsyn, der skal føres, er, som det ærede 3dje Medlem for 3dje Kredts (Rump) gjorde opmærksom paa, ikke alene et teknisk Tilsyn, men ogsaa et økonomisk, saa Staten faar i saa høj Grad Haand i Hænde med disse Baner, at man ikke kan ønske mere.

Der er et Punkt ved hele Sagen, jeg ikke for har set fremdraget, og som jeg maa tilstaa forekommer mig at frembyde Vanskeligheder, som det vistnok kan være meget slemt at komme ud over, og det skulde interessere mig meget, om den ærede Minister vilde meddele, hvorledes han egentlig har tænkt sig Forholdet. I alt Fald vil jeg